

Díjak, kitüntetések

(Folytatás a 3. oldalról.)

titikai tanszék docense, *Hal-lama Erzsébet* író, *Kertész Imre* író, műfordító, *Kornis Mihály* drámaíró, *Oravecz Imre* költő, az Élet és Irodalom munkatársa, *Varga Lajos Márton* kritikus, a Magyar Rádió szerkesztője, *Vári Attila* író, a Magyar Televízió osztályvezetője.

LISZT FERENC-DÍJ

Jezsiczky Sándor táncművész, a Magyar Állami Operaház magántáncosa, *Kovács László*, a Miskolci Szimfonikus Zenekar vezető karmestere, *Szűcs Márta* énekművész, a Magyar Állami Operaház magánéneke-se, *Tóth János* énekművész, a Magyar Állami Operaház magánéneke-se, *Weninger Richárd* karmester, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Intézete szegedi tagozatának igazgatója, *Zádori Mária* énekművész, az Országos Filharmónia szólistája.

ERKEL FERENC-DÍJ

Rázga József karnagy, a békéscsabai Bartók Béla Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola igazgatója, *Orbán György* zeneszerző, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola egyetemi adjunktusa az Erkel Ferenc-díjat nem fogadta el.)

EÖTVÖS LORÁND- ÉS TÓTFALUSI KIS MIKLÓS-DÍJ

Szombaton ünnepséget tartottak az Ipari Minisztériumban, ahol Berecz Frigyes miniszter a műszaki fejlesztés érdekében végzett eredményes tevékenységéért *Eötvös Loránd-díj*-ben részesítette: *Ádám Jánost*, a Tungsram Rt. tudományos főosztályvezető-helyettesét, *Bajnai György*, a Bajai Lakberendező, Építő és Vasipari Szövetkezet elnökét, *Barki Kálmánt*, az Egyesült Villamosgépgyár vezérigazgatóját, *Bánfai Györgyöt*, az Országos Villamos-távvezeték Vállalat műszaki vezérigazgató-helyettesét, *Fürst Pált*, a Fém bútort Ipari Szövetkezet elnökét, *Gecsényi Gyulát*, a Beton- és Vasbetonipari Művek főmérnökét, *Gosztony Gézát*, a BHG Fejlesztési Intézet önálló csoportvezetőjét, *István Józsefet*, a Fémtechnika Vállalat igazgatóját, *Juhász Gézá*t, a Szegedi Ruhagyár vezérigazgatóját, *Kállai U. Ta-*

BALÁZS BÉLA-DÍJ
Bereményi Géza író, filmrendező, *Ember Judit*, a Magyar Filmgyártó Vállalat filmrendezője, *Gárdos Péter*, a Magyar Filmgyártó Vállalat filmrendezője, *Grünwalsky Ferenc*, a Magyar Filmgyártó Vállalat rendező-operatőre, *Sipos István*, a Magyar Filmgyártó Vállalat hangmérnöke, *Szabó Gábor*, a Magyar Filmgyártó Vállalat operatőre, *Timár Péter*, a Magyar Filmgyártó Vállalat rendező-operatőre, *Török László* fotóművész, *Zádori Ferenc*, a Magyar Televízió operatője, *(Jeles András*, a Magyar Filmgyártó Vállalat filmrendezője a Balázs Béla-díjat nem fogadta el.)

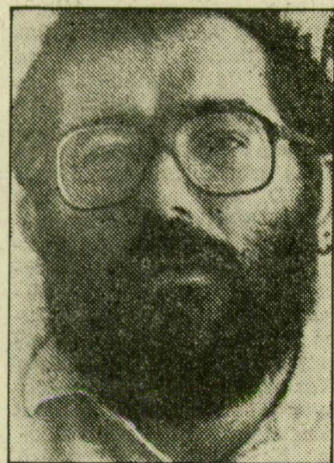
MUNKÁCSY MIHÁLY-DÍJ
Beke László művészettörténész, a Magyar Nemzeti Galéria főosztályvezetője, *Bodóczy István* festőművész, a Budapesti Művészeti Szakközépiskola tanára, *Bukta Imre* grafikusművész, *Droppa Judit* textil-iparművész, *El Kazovszkij* festőművész, *Galántai György* grafikusművész, *Gáti Gábor* szobrászművész, *Péter Vladimir* ötvös iparművész, *Pinczehelyi Sándor* grafikusművész, a Pécsi Galéria igazgatója, *Schinagl Gábor*, a Középülettervező Vállalat belsőépítész-tervezője.

mást, a Chinoin Gyógyszer és Vegyészeti Termékek Gyára főosztályvezetőjét, *Kovács Lászlót*, az Orion Rádió és Villamossági Vállalat vezérigazgatóját, *Lantos Elemért*, a Taurus Gumiipari Vállalat osztályvezető főkonstruktörét, *Lotz Ernót*, az Ózdi Kohászati Üzemek vezérigazgatóját, *Mádi Jenőt*, az Ikarus Karosszéria- és Járműgyár műszaki főmérnökét, *Mihályi Györgyöt*, az EGIS Gyógyszergyár vezérigazgató-helyettesét, *Nemes Imrét*, a CompuText tudományos főmunkatársát, *Papp Juliannát*, a Papíripari Vállalat tudományos osztályvezetőjét, valamint *Pénzes Imrét*, az Almásfűzítői Timföldgyár fejlesztési és fenntartási főmérnökét.

A miniszter *Tótfalusi Kis Miklós-díj*-at adományozott *Lengyel Zoltánnak*, a Magyar Távirati Iroda Kiadói Igazgatóság művészeti vezetőjének.

József Attila-díjas: Baka István

Legutóbb két szonettjét lehetett olvasni a *Jelenkor* *Ilia Mihály* szerkesztette, márciusi számában; ezt azért (is) kell mondani, mert *Baka István* (született 1948-ban, Szekszárdon, Szegeden lakik, a *Kincskereső* című országos gyermekirodalmi folyóirat szerkesztőségében dolgozik) költőről tudni lehet, hogy nem akárhova ad verset. És azt is, hogy nem akármikor ír verset; úgy képzelem, csakis akkor, amikor muszáj és érdemes. Ebben az esztendőben, amelyikben tehát *József Attila-díjas* lett... (ez az a díj, amit *Mészöly Miklós* nem kapott meg — idézi *Esterházy Pétert*, aztán elmeséli, hogy tudomása van arról: most javasolták hatodszor a díjra; először *Nagy László* vétette föl az írószövetségi ajánlólistára, első kötetének — *Magdolna-zápor*, 1975. — megjelenése után, ez írva vagyon *Nagy László* naplójában, majd ismét javasolták a második kötet — *Tűzbe vetett evangélium*, 1981. — után; aztán még háromszor — a '85-ben megjelent *Döbling után Graves-díjat* kapott a szakmától, majd a *clevelandi József Attila-díj*-at is megkapta —, de ebből a listából mindig kihúzták a nevét; nem lehet tudni, hol, a „döntéshozatal” valamelyik stációjában, melyben

valamelyik pártszerv természetes gesztussal fölülbírálta az írók szövetségének értékelését; „legjobban akkor örültem volna, ha az első javaslat után megkaphatom, most annak örülök, hogy nem az *Aczél György* nevével jelzett kultúrpolitika képviselőjétől kell átvennem”... szóval az idén már két verset írt; az egyiket a *Hitel közli* hamarosan; a másikat az *újrainduló régi Tiszájának* tartogatja.

Apropó: Tiszát; miért nem szálltál be a vitába, kérdem, mert jól emlékszem a fölháborodott visszautasításra, „Nem hat meg a *Bach-huszárok siránkozása*, nekem nincs velük dolgom!” — Most sem mondott mást.

„Nem készültem énekesnek. Bár zeneiskolába jártam — öt évig klarinétot, azt mondták, elég jól —, olyannyira nem énekeltem, hogy kizártak a középiskolai énekkarból. De katonakoromban, amikor tehetségeket kerestek a belügyi kórusba, úgy döntöttem, inkább énekelek, ha megúszhatom a kiképzést. Fölvettem az akadémiára — de le kellett töltenem a katonaidőt. Nekikeseredtem, leszerelés után a kaposvári fonodába mentem dolgozni. Hármán jelentkeztünk szakmérnökre. Ma is barátaim ők ketten, akik valóban mérnökök lettek: jólsituált emberek, hozzám kérezt vagyonosak. Mégis, amikor látnak valamelyik nagy szerepben, a *Tosca Cavaradoszjaként*, az *Aida Radame* seként, *Carlosként* — irigyelnek engem. Mit tagadnam, nagy elégtétel ez nekem... Szegény maradtam, ami az anyagiakat illeti, de kicsoda gazdag lettem egyszer! Puccini! A kö-

peny című operájában nagy sikerem volt, szinte tombolt a közönség; ki érezhet olyan boldogságot, mint én ott a függöny előtt?

Elégedett? Dehogyan vagyok elégedett; biztosan többet is elérhettem volna, mondjuk, ha Pestre szerződöm, vagy külföldre... *Vassz Viktor* egy kicsit el is zárt minket a világtól, jó célért persze, azért, hogy olyan együttést építhessen

Szegeden, mint amilyent épített. Ebben a díjesőben — most kaptam meg a kiemelt Bartók-Pásztory-díjat is — azon gondolkodtam, hogy az ő munkája nyomán olyan biztos alapok teremtek itt, amelyekre a mai sikerek is épülnek. Úgy vélem, a mostani vezetők a csúcsra segítették a szegedi együttést, s mi tagadás, aggodom: mi lesz, ha elmennek? Én már szegedi maradok, és nyugdíjas koromban is szeretnék jó operaelőadásokra járni...

Hogyne gondolnék a nyugdíjra! Szeencsés vagyok, szép, hosszú pályát futottam a kaposvári bonvivánszerepektől a *Bánkig* és az *Otelloig*. Nem szívesen fogadom már, ha a koromhoz nem illő föladatokra kérnek. Az ősszel például megcsináltam Pesten *Manricót*, a moszkvaiak Trubadúrjába kellett beugranom, de tudom, hogy a figura nem az enyém. Én úgy, mint mondjuk *Pinkerton* a *Pillangókisasszonyból*.

Bánk, a Bajazzók *Caniója*, az *Otello*, a *Fidelo Flores-tanja* — nem kötődnek annyira az énekes életkorához, ezeket szívesen, ezer örömmel... Amióta eldőlt a sorsom — meg kell mondanom, egy kocsmában, ahol is véletlenül hallottak énekelni a kaposvári színház akkori vezetői és rögtön szerződtek, s aztán *Lend-vay Andor* tanítványa lehettem —, szóval amióta színházi ember vagyok, mindig igyekeztem a tölem telhető legtöbbet nyújtani. Ez a pálya sok keserűséget is hoz az ember életébe, de különös örömeit, néha boldogságot is. Amikor a közönség tapsol, feledek minden bánatimat. A közönség azt se kérdi, nem érdekli, nem tartja számon, ki milyen díjas... A hangom érdekli, egyedül az számít, jól énekelek, vagy sem. Azért persze örülök a kitüntető elismeréseknek: megmondom, igen jólesik hallani: érdemes művész.”

E. S.

Liszt-díjas: Weninger Richárd

meghívásoknak tettek eddig eleget?

— Eddig hat alkalommal, szinte rendszeresen koncerteztünk Spanyolországban. Jártunk eddig például Franciaországban, az NSZK-ban, Olaszországban, Ausztriában, Svájcban és a Szovjetunióban is...

Weninger Richárd-nak a mostani Liszt-díj fura módon meg is duplázódott: intézményvezetőként a napokban a *Munka Érdemrend* arany fokozatát is átvette.

— Intézményvezetőként 1976 óta dolgozom, és számos feladattal kell ezenkívül is szembenézni. A zeneművész szövetség helyi csoportjának titkáráként Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye zenei életével is foglalkozom, és akkor még nem is említettem a tanári feladatokat, a pedagógusmunkát, a szakma számtalan tennivalóját...

— Hogyan ítéli meg a komolyzene jelenlegi közönség- és utánpótlásleányait?

— A tömegeket ugyan nagyon nehéz arra inspirálni, hogy a komolyzene művészetét befogadják, ám az tapasztalat, hogy inkább az alkalom megteremtéséig nehéz eljuttatni őket. Azután már örülnek, és örömmel fogadják... A fiatal tehetségekkel sem az intézményben, sem a Weiner Kamarazenekarban nincs baj, a munkakörülményekkel, az ehhez szükséges feltételekkel annál inkább...

— Tervek?
— Nyáron, immáron hétédszer, Spanyolország körutazunk, de utazunk Lengyelországba és Franciaországba is, ősszel pedig az NDK-ba van meghívásunk. Szeretnénk, és én személyesen is szeretnék továbbra is jelen lenni a regionális, az országos és a nemzetközi zenei életben egyaránt — ám a legfontosabb mégis a szegedi, a szűkebb patriabeli jelenlét, mindnyájunknak.

D. L.

Rózsa Ferenc-díjas: Papp Zoltán

Aki ismeri egy kicsit is a sajtó hétköznapiit, tudja, hogyan és miért is dolgozik egy vidéki újságíró, könnyen belátja, a legnevesebb sajtóelismerés, a Rózsa Ferenc-díj kapcsán szinte kitalálja magát egy olyan írás, amelyben a rózsá mellé — az ünnepontás leghalványabb szándéka nélkül is — kapcsolható a tövis. Mondom én — gondolva aszinté közhelyre sülyesztett közmondásra, s felelevenítve alig tízéves pályafutásom néhány állomását. De vajon, hogy vélekedik erről egy olyan szakember, aki közel 35 éve dolgozik a sajtó munkásként, akit a feladat 30 éve a szerkesztői asztalhoz köt, s aki a napokban vehette át ezt a bizonyos Rózsa Ferenc-díjat. A fotóról már gondolom, sokan kitalálták, Papp Zoltánt ültettem a vallatósébe, vagy ahogy ő mondta — hát igen, eljött az az idő is, hogy a hőhért akasztják.

— Tehát azok a tövisek...

— Nézd, én 1954 nyarán kezdtem ezt a szakmát, s azt hiszem, a dátum egy kicsit beszél is helyettem. Mondjuk arról, hogy e három és fél évtizedben épp úgy át kellett élnem a személyi kultusz utolsó hőnapjait, mint 1956 októberét, az ezt követő viharokat, meg azt a sok ellentmondást, rendeződést és visszarendeződést, amit a 60-as, 70-es, meg a 80-as évek hoztak. No, de szó sincs arról, hogy épp egy kitüntetés

hat valamit a szakmát most kóstolatlóknak is.

— Ars poétikát? Tudod mit, inkább felolvasok neked egy idézetet Eckermann: *Beszélgések Goethével* című könyvéből. Ezeket a sorokat már sokszor papírra vettem, de megjeleni még soha nem hagyták. Na, de lássuk csak: „Itt van Hegel, akit Goethe személyileg igen nagyra becsül, jóllehet, filozófiájának nem mindegyik gyümölcse szája íze szerint való... Később a dialektika lényegére fordult a beszélgetés. Ez alapján véve nem más, mondta Hegel, mint a szabályozott, módszeresen kiművelt ellentmondási ösztön, ami minden emberben megvan, és ez a képesség az igaznak a hamistól való megkülönböztetésében bizonyul nagy-nak. Hiszen, ha az ilyen szellemi fortélyokkal és ügyességekkel nem élnének igen gyakran vissza, s nem használnák föl arra, hogy a hamisat igazra, és az igazat hamisra forgassák ki — vetette közbe Goethe. Ilyesmi bizony gyakran megtörténhetik — felelte Hegel, de csak olyanoknál, akik szellemileg betegek.”

Nos, az idézet csupán ennyi. Amit még hozzáfűznék: sok minden megbukott már a mi világunkban, de a dialektika nem. Csak azt kéne már végre elérnünk, hogy a hamisság dialektikája helyett az igazság dialektikája éljen, s a világban a jó szintézise érvényesüljön.

Volt idő, nem is olyan régen, amikor kitiltották Szeged iskoláiból... Politikai versek? „Nem vagyok politikai alkotó, nem írok politikai verseket.” A lételményeit írta; de hát az is lételmény, hogy nem volt szabad magyarnak érezni magát, nem volt szabad „erdélyezni” és még sok mást nem volt szabad.

Most? „Most is az emberi lélek a témám, mint eddig, mint mindig minden író-nak.” Megint prózát tervez, a *Szekszárdi mise* (1948) és a *kisfiú és a vámpírok* (1983) után „szerelmes regényt”, az *Orfeusz-mitosz* 70-es évekbeli változatát (mint a Margit című novella volt a Fauszt ironikus változata). És fordít. Nemcsak oroszokat, a 10-es, 20-as évek nálunk még ismeretlen költőit, hanem most éppen „a svéd Burns-t”, *Bellmant*. „A fordítás a mesterséghez tartozik. Rengeteget lehet tanulni belőle. Sokkal mélyebb a hatás, mintha csak olvas az ember. Olyasmi ez, mint amikor a zeneszerző vezénnyel...” A költő titkos vágya? Van. Egyszer egy eposzt szeretne fordítani; Európában ismeretlen, valami keletit, mondjuk perzsát...

Erőt kívánunk hozzá!